

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาพวาดระบายสีของเด็กกำพร้าอายุ 7 ถึง 9 ปี ในสถานสงเคราะห์ สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้ คือ

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาข้อมูลจากบทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะในด้านการวาดภาพระบายสี ตามทฤษฎีของ โลเวนเฟลด์
2. ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางศิลปศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาพิเศษ จิตแพทย์ และผู้เชี่ยวชาญงานด้านสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางสร้างเครื่องมือวิจัย

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรคือ เด็กกำพร้าอายุ 7 ถึง 9 ปี ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้แก่กลุ่มประชากรในสถานสงเคราะห์ 2 แห่ง คือ

1. เด็กกำพร้าอายุ 7 ถึง 9 ปี ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด จำนวน 30 คน
2. เด็กกำพร้าอายุ 7 ถึง 9 ปี ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี จำนวน 33 คน (เด็กหญิงจำนวน 21 คน และเด็กชาย 12 คน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัย ตามแนวทฤษฎีพัฒนาการทางศิลปะเด็กของ โลเวนเฟลด์ ซึ่งมีโครงสร้างแบ่งออกเป็น 4 รายการ คือ

รายการที่ 1 แบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ แนวทางการสัมภาษณ์เด็กกำพร้าอายุ 7 ถึง 9 ปีในสถานสงเคราะห์ สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการอภิปรายผล

รายการที่ 2 คำสั่งให้วาดภาพระบายสี แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อดังนี้

2.1 คำสั่งให้วาดภาพระบายสีในหัวข้อเรื่อง "ตัวฉัน"

(ใช้เวลา 30 นาที)

2.2 คำสั่งให้วาดภาพระบายสีในหัวข้อเรื่อง

"ฉันรับประทานอาหารกับเพื่อน ๆ" (ใช้เวลา 35 นาที)

รายการที่ 3 คำอธิบายเรื่องพัฒนาการทางศิลปะในด้านการวาดภาพระบายสีของเด็กอายุ 7 ถึง 9 ปี ตามทฤษฎีของ โลเวนเฟลด์ (สำหรับใช้ศึกษาเพื่อประกอบการวิเคราะห์การวาดภาพของเด็กตามแบบประเมินในรายการที่ 4)

รายการที่ 4 แบบประเมิน เป็นแบบประเมินพัฒนาการทางศิลปะในด้านการวาดภาพระบายสีของเด็กอายุ 7 ถึง 9 ปี ตามทฤษฎีของ โลเวนเฟลด์ ซึ่งจะใช้ประเมินค่าภาพวาดระบายสีของเด็กในด้านต่าง ๆ คือ การวาดภาพคน การจัดพื้นที่ การใช้สี การออกแบบ, ตกแต่งรายละเอียด โดยผู้ใช้แบบประเมินจะพิจารณาว่าภาพวาดระบายสีของเด็กนั้นปรากฏลักษณะต่าง ๆ ตรงตามเกณฑ์หรือไม่ ถ้าภาพวาดระบายสีของเด็กปรากฏลักษณะต่าง ๆ ตรงตามเกณฑ์จะได้คะแนน 1 คะแนน ถ้าภาพวาดระบายสีของเด็กไม่ปรากฏลักษณะต่าง ๆ ตรงตามเกณฑ์จะได้คะแนน 0 คะแนน

2. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางศิลปศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาพิเศษ จิตแพทย์ ผู้ชำนาญงานด้านสังคมสงเคราะห์ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมเพื่อหาความตรง (Validity) ตามโครงสร้าง โดยมีรายนามผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ดังต่อไปนี้

1. รศ. เลิศ อานันทนะ โรงเรียนสาธิตประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผศ. ศิริลักษณ์ ศรีกรมล โรงเรียนสาธิตฝ่ายประถม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อ. อภิสรี จรัสชวณะเพท ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบางรัก
4. นายแพทย์ธีรินทร์ รัตนพิชชัย จิตแพทย์
ประจำโรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช อ. เมือง จ. สุพรรณบุรี
5. นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์ คณะกรรมการผู้ประสานงานเด็ก
และเยาวชนแห่งประเทศไทย

3. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับเด็กกำพร้าอายุ 7 ถึง 9 ปี ที่บ้านอุปถัมภ์เด็ก จำนวน 25 คน เพื่อหาความบกพร่อง แล้วนำมาหาความเที่ยง โดยวิธีของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) KR-20 ซึ่งมีสูตรดังนี้

จากสูตร KR-20

$$r_{kk} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum Pq}{S^2t} \right\}$$

เมื่อ n = จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$$p = \frac{\text{สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 100$$

q = สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ $1 - p$

s_c^2 = คชแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

(ประกอบ กรรณสูตร, 2528 : 37)

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2528 : 168)

เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ใช้เวลาเข้าไปเป็นครูช่วยสอน และทำความเข้าใจกับเด็กกำพร้าในสถานสงเคราะห์ทั้ง 2 แห่ง คือ ที่บ้านปากเกร็ด และบ้านราชวิถี เพื่อสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของเด็ก
2. ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองแล้วมาทดสอบกับกลุ่มประชากรตามวันเวลาที่ได้กำหนดไว้ โดยอธิบายให้เด็กรับทราบและเข้าใจถึงวิธีทำและหัวข้อเรื่องที่กำหนด

วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. วิเคราะห์แบบสอบถามด้านสถานภาพส่วนตัวของเด็กกำพร้า
2. วิเคราะห์แบบประเมินขั้นพัฒนาการทางศิลปะในด้านการวาดภาพระบายสี โดยใช้แบบประเมินขั้นพัฒนาการทางศิลปะในด้านการวาดภาพระบายสีที่สร้างขึ้น และทำการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ทางด้านการสอนศิลปศึกษามาไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. อ.สังคม ทองมี โรงเรียนศรีสงครามวิทยา อ.วังสะพุง จ.เลย
  2. อ.วิรัตน์ คัมคำ โรงเรียนวัดสีสุก เขตบางขุนเทียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร
  3. อ.โอภาส บุญครองสุข โรงเรียนสาธิตมัธยม มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
  4. อ.ทินกร บัวพลู โรงเรียนสาธิตฝ่ายประถม คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  5. อ.สมใจ สิทธิชัย โรงเรียนสาธิตฝ่ายประถม คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. สรุปผลการประเมินขั้นพัฒนาการทางศิลปะในด้านการวาดภาพ
ระบายสี โดยใช้เกณฑ์พิจารณาตัดสินจากคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ 3 ใน 5 ท่าน
4. สรุปคะแนนด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage)
จากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$$

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัยและนำเสนอในรูปแบบเรียงและ
ตารางประกอบคำอธิบาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย